

Souhrnné výsledky konjunkturálního průzkumu v podnikové sféře

Český statistický úřad provedl v březnu 2013 celostátní konjunkturální průzkum názorů vedoucích pracovníků vybraných podniků z oblasti průmyslu, stavebnictví, obchodu a vybraných odvětví služeb. Tento průzkum byl zaměřen **jednak na hodnocení situace v hlavních oblastech podnikové ekonomiky v březnu a na krátkodobý výhled pro příští měsíce ve srovnání se situací, jak se jevila respondentům v období průzkumu.**

Průzkum se týkal 973 průmyslových podniků (tržby z průmyslové činnosti těchto podniků představují více než polovinu tržeb za průmyslové podniky celkem), ve stavebnictví 499 podniků, tento soubor pokrývá zhruba polovinu stavebních prací provedených podle dodavatelských smluv ve stavebnictví celkem, 290 podniků obchodu a 660 podniků vybraných odvětví služeb.

1. Konjunkturální průzkum v průmyslových podnicích

V **průmyslu** se v březnu hodnocení současné celkové **ekonomické situace** nezměnilo. 24,7 % respondentů hodnotí svou ekonomickou situaci jako dobrou, 68,6 % jako uspokojivou a 6,7 % jako špatnou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla ekonomická situace uspokojivá u respondentů se 68,8 % tržeb. Jako špatnou označili svoji ekonomickou situaci respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu se 7,6 % tržeb. Jedná se zejména o některé podniky výroby nábytku, opravy a instalace strojů a zařízení a výroby oděvů. Dobrá ekonomická situace byla u respondentů s 23,6 % tržeb ze zpracovatelského průmyslu.

Hodnocení současné **celkové poptávky** se nezměnilo také, hodnocení **zahraniční poptávky** se mírně snížilo. Úroveň celkové poptávky (knihy zakázek) považovali za uspokojivou respondenti s 75,3 % tržeb, respondenti se 3,9 % tržeb hodnotili úroveň celkové poptávky po své produkci jako vyšší a respondenti s 20,8 % tržeb jako nízkou. V rámci zpracovatelského průmyslu byla úroveň celkové poptávky v období průzkumu hodnocena jako uspokojivá u respondentů se 72,1 % tržeb, jako nízká u respondentů s 23,7 % tržeb a vyšší poptávka byla u respondentů s 4,2 % tržeb.

Pro zahraniční odběratele dodává část svých výrobků zhruba 89 % z celkového počtu vybraných podniků. Z nich podniky s 75,3 % tržeb považovaly úroveň **zahraniční poptávky** za uspokojivou, podniky s 21,9 % tržeb za nízkou a jako vysokou označili poptávku zahraničních partnerů respondenti s 2,8 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu byla úroveň zahraniční poptávky považována za uspokojivou u respondentů se 73 % tržeb, u 23,8 % za nízkou a u 3,2 % za vysokou.

Výrobní činnost vzrostla u podniků s 11,1 % tržeb, poklesla u 18,4 % podniků a u podniků se 70,5 % tržeb byla výrobní činnost stabilizovaná. Ve zpracovatelském průmyslu se výrobní činnost zvýšila u respondentů se 9,7 % tržeb, snížení se týkalo podniků s 20,8 % a neměnnost podniků se 69,5 % tržeb.

Zásoby hotových výrobků se podle respondentů mírně zvýšily. Stav **zásob hotových výrobků** považovali v období průzkumu respondenti s 86,1 % tržeb za normální v sezóně. Podniky s 11,2 % tržeb mají své zásoby vyšší a podniky se 2,7 % tržeb nízké. Stav **zásob surovin a materiálů** považují respondenti reprezentující 92,1 % tržeb za normální v sezóně.

Ve srovnání s únorem se očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** nezměnila. Zlepšení **ekonomické situace** v příštích třech měsících očekávají podniky se 12 % a zhoršení respondenti se 8,1 % tržeb, beze změny s 79,9 %. V průmyslu zpracovatelském se ekonomická situacelepší u 12,6 % respondentů, u 9,2 % se zhorší a beze změny zůstane u podniků se 78,2 % tržeb.

1) Hodnocení je provedeno pomocí konjunkturálních sald, což je rozdíl mezi odpověďmi ve variantách zlepšení (růst) a zhoršení (pokles) vyjádřený v %

Pro příštích **šest měsíců** respondenti s 15,7 % tržeb očekávají zlepšení **ekonomické situace**, zhoršení s 10,5 % a respondenti představující 73,8 % tržeb se změnami úrovně ekonomické situace svého podniku neuvažují. Ve zpracovatelském průmyslu se ekonomická situace stabilizuje u respondentů představujících 71,2 % tržeb, ke zlepšení by mělo dojít u podniků s 16,8 % tržeb a ke zhoršení u podniků, které zahrnují 12 % tržeb za respondenty ze zpracovatelského průmyslu.

Celková poptávka (podle knihy zakázek) by se v **příštích třech měsících** ve srovnání se situací v období průzkumu neměla měnit u respondentů se 68,4 % tržeb, s oživením poptávky počítají respondenti s 17,3 % a se snížením respondenti s 14,3 %. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkové poptávky respondenti s 19,7 % tržeb, snížení očekává 12,1 % respondentů a neměnnost 68,2 % respondentů.

Celkový export by se měl zvýšit u respondentů s 12,8 % tržeb, s neměnností exportu počítají podniky, jejichž tržby činí 76,1 % za celý soubor a snížení exportu očekává 11,1 % respondentů. Ve zpracovatelském průmyslu očekávají zvýšení celkového exportu respondenti představující 14,6 % tržeb, pokles respondenti se 12,4 % tržeb a respondenti se 73 % tržeb se změnami exportu nepočítají.

Celkový dovoz by se měl v příštích třech měsících zvýšit u respondentů se 9,3 % ke změnám nedojde u 81,7 % a snížení dovozu předpokládají podniky s 9 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu očekává 10,6 % respondentů zvýšení dovozu, 10,2 % snížení a 79,2 % respondentů neočekává změny.

Své **výrobní kapacity vzhledem k zakázkám** považují pro příští měsíce za dostatečné respondenti se 78,2 % tržeb. Více než dostatečné výrobní kapacity by měly být u 20,4 % a nedostatečné u podniků s 1,4 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu jsou výrobní kapacity dostatečné u respondentů se 75,3 % tržeb, více než dostatečné u 23,1 % a nedostatečné u 1,6 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce zvýšení tempa **výrobní činnosti** a také tempa **zaměstnanosti**. Zvýšení **výrobní činnosti** očekávají respondenti představující 13,3 % tržeb, se snížením počítá 12,1 % respondentů a respondenti se 74,6 % tržeb se změnami svých výrobních aktivit nepočítají. V oblasti zpracovatelského průmyslu očekávají růst výroby respondenti představující 15,2 % tržeb, neměnný vývoj 74,5 % respondentů a pokles výroby 10,3 % respondentů. Na otázku **zajištěnosti výrobních programů** z hlediska časové perspektivy odpovídali respondenti diferencovaně, a to zejména v souvislosti s odvětvovým zaměřením jejich výrobních aktivit.

S poklesem **zaměstnanosti** počítají respondenti v příštích třech měsících proti situaci v období průzkumu s 15,3 % počtu zaměstnanců. Respondenti se 78,5 % počtu zaměstnanců se změnami v této oblasti nepočítají a růst předpokládají podniky s 6,2 % zaměstnanců. Obdobné tendence očekávají pro příští tři měsíce také respondenti z oblasti zpracovatelského průmyslu.

Ve srovnání se situací v období průzkumu by se měl **růst cen** průmyslových výrobků týkat 7 % tržeb. Se snížením cen uvažují respondenti u 9,8 % tržeb a s neměnností u 83,2 % tržeb. Ve zpracovatelském průmyslu by se měly ceny zvýšit u 7,2 % tržeb, snížit u 9,5 % tržeb a 83,3 % tržeb zpracovatelského průmyslu by se cenové změny neměly týkat.

Co se týká **finanční situace** mělo v období průzkumu závazky po lhůtě splatnosti 21,1 % z celkového počtu podniků, které odpověděly (tržby těchto podniků představují 9,6 % tržeb za všechny vybrané podniky).

Schopnost podniků platit své závazky ve lhůtě splatnosti se v dalších třech měsících nezmění u 90,7 % počtu respondentů, u 5,3 % se zlepší a u 4 % se zhorší.

Úroveň **úvěrů** se bude vyvíjet podle názorů podniků diferencovaně. Se změnami v objemu úvěrů nepočítá 46 % počtu podniků, zvýšení úvěrů očekává 8,7 % a snížení 15,9 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,4 % počtu podniků.

Saldo **indikátoru důvěry v průmyslu** konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení celkové poptávky, zásoby hotových výrobků s opačným znaménkem a očekávaný vývoj výrobní činnosti) se celkově oproti minulému měsíci nezměnilo a oproti hodnotám z března 2012 je stále nižší.

2. Konjunkturální průzkum ve stavebních podnicích

Ve **stavebních** podnicích se hodnocení současné **ekonomické situace** respondentů v březnu nezměnilo. Hodnocení celkové poptávky se oproti únoru zvýšilo. V březnu hodnotilo 15,7 % respondentů svou **ekonomickou situaci** jako dobrou, 64,2 % jako uspokojivou a 20,1 % jako špatnou. **Stavební činnost** se zvýšila u podniků s 3,4 % objemu stavebních prací, k omezení stavební činnosti došlo u 55,4 % respondentů a u ostatních (s 41,2 % stavebních prací) ke změnám nedošlo.

Úroveň **celkové poptávky** po produkci svého podniku považovali v období průzkumu za uspokojivou respondenti s 30,6 % stavebních prací. V podnicích, jejichž objem výroby představuje 57,5 % stavebních prací, považovali jejich zástupci úroveň celkové poptávky za nižší a 11,9 % za vyšší.

Jako hlavní **bariéry růstu produkce** svého podniku označují respondenti nedostatečnou poptávku, respondenti představující 4,2 % stavebních prací bariéry růstu produkce nemají.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se oproti únoru zvýšila. **Celková ekonomická situace** by měla podle výsledků průzkumu zůstat v **příštích třech měsících** stabilizovaná u respondentů se 59,5 % objemu stavebních prací za všechny respondenty. Zlepšení své ekonomické situace předpokládají respondenti se 18,4 % stavebních prací a zhoršení s 22,1 %.

V příštích šesti měsících by se měla ekonomická situace zlepšit u respondentů se 33,5 % výroby. Zhoršení své ekonomické situace signalizují pro příštích šest měsíců respondenti se 21,9 % výroby, ke změnám proti období průzkumu by nemělo dojít u 44,6 % respondentů.

Respondenti očekávají pro příští tři měsíce neměnnost tempa **stavební činnosti** a mírný pokles **zaměstnanosti**. **Stavební činnost** by se měla zvýšit u respondentů představujících 18,8 % stavebních prací. Ke snížení stavební činnosti by mělo dojít v tomto období u respondentů s 35,2 % stavebních prací a stabilizovaný vývoj předpokládají podniky se 46 % výroby za celý soubor. Co se týká očekávaného vývoje **zaměstnanosti** se stabilizací v této oblasti počítají respondenti se 57,4 % zaměstnanců za celý soubor. Zvýšení počtu zaměstnanců proti situaci v období průzkumu předpokládá 4,8 % respondentů a snížení 37,8 % respondentů.

Stavebníci vypovídali také o **kapacitním zajištění svého výrobního programu na příští měsíce**. Z celkového počtu odpovídajících podniků uvedlo 63,9 %, že jejich výrobní kapacity budou v příštích měsících vzhledem k zakázkám, objednávkám a probíhajícím jednáním dostatečné. Objem stavebních prací těchto podniků představuje 43,9 % stavebních prací. Nedostatečné výrobní kapacity bude mít 2,7 % počtu respondentů s podílem objemu stavebních prací 0,9 % a více než dostatečné kapacity by měly být u 33,4 % počtu respondentů (objem jejich stavebních prací představuje 55,2 %).

V průměru by měla být dle odpovědí respondentů **stavební výroba zakázkově zajištěna** na zhruba 7,7 měsíců dopředu.

Růst **cen** předpokládají respondenti u 1,2 % své produkce, neměnnost u 71,9 % produkce a pokles prodejních cen očekávají respondenti u 26,9 % produkce.

Závazky po lhůtě splatnosti mělo 29,7 % počtu respondentů (objem stavebních prací těchto podniků představuje 17,7 % objemu za všechny respondenty).

Objem **úvěrů** se v příštích třech měsících nezmění podle výsledků průzkumu u 48,3 % počtu podniků, zvýšení úvěrů předpokládá 10 % a snížení 11,8 % počtu podniků. Úvěry nebude mít 29,9 % počtu podniků.

Saldo indikátoru důvěry ve stavebnictví, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze dvou ukazatelů (hodnocení celkové poptávky a očekávaný vývoj zaměstnanosti v příštích třech měsících) se celkově oproti minulému měsíci zvýšilo, a je vyšší než v březnu 2012.

3. Konjunkturální průzkum v obchodě

V odvětví **obchodu** se hodnocení současné **ekonomické situace** oproti únoru snížilo. Jako dobrou hodnotilo v březnu **ekonomickou situaci** svého podniku 24,5 % respondentů, 59,4 % jako odpovídající sezóně a 16,1 % jako špatnou. Zásoby se nezměnily. Současný **stav zásob** hodnotilo 86,6 % respondentů jako odpovídající sezóně a vysoký stav zásob mělo 12,6 % respondentů.

Vyšší **požadavky na dodavatele** budou mít v příštích třech měsících respondenti se 14,8 % tržeb, stejné požadavky budou mít firmy s 77,6 % tržeb a s 7,6 % nižší. **Počet zaměstnanců** se v příštích třech měsících nezmění u 62,3 % respondentů, 16,5 % očekává růst a 21,2 % respondentů pokles. Stabilizované **ceny prodávaného zboží** předpokládají pro další tři měsíce respondenti s 86,6 % tržeb, 7,8 % předpokládá pokles a 5,6 % respondentů očekává růst.

Očekávání vývoje **ekonomické situace** pro období příštích **tří i šesti měsíců** se nezměnila také. Z názoru respondentů na vývoj **ekonomické situace** podniku očekávaný v příštích šesti měsících vyplývá, že podniky se 31 % tržeb očekávají zlepšení své ekonomické situace, s 58,2% žádné změny nepředpokládají a 10,8 % podniků očekává zhoršení.

Saldo indikátoru důvěry, konstruované jako průměr sezónně očištěných konjunkturálních sald ze tří ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, stav zásob s opačným znaménkem a očekávaný vývoj ekonomické situace) meziměsíčně kleslo a v meziročním srovnání je nižší.

4. Konjunkturální průzkum ve vybraných odvětvích služeb

Ve **vybraných odvětvích služeb** (vč. bankovního sektoru) se v březnu hodnocení současné **ekonomické situace** oproti únoru nezměnilo. Ve vybraných odvětvích služeb hodnotilo svoji současnou **ekonomickou situaci** 52 % respondentů jako dobrou, 45,3 % respondentů ji hodnotilo jako odpovídající sezóně a 2,7 % jako špatnou.

Hodnocení březnové **poptávky** se mírně snížilo, její očekávání pro příští tři měsíce se nezměnilo. Růst **poptávky** (knihy zakázek) po produkci podniku očekává 20,2 % respondentů, neměnný vývoj předpokládá 77,1 % respondentů a 2,7 % pokles. Neměnnost ve vývoji **cen** očekává 88,3 % respondentů, růst cen 3,8 % respondentů a 7,9 % pokles. Pokles počtu **zaměstnanců** očekává 31,8 % respondentů, neměnnost 51,6 % a růst počtu zaměstnanců 16,6 % respondentů. Očekávání vývoje celkové **ekonomické situace** pro příští **tři měsíce** se mírně zvýšila, pro příštích **šest měsíců** se nezměnila.

Saldo indikátoru důvěry ve vybraných odvětvích služeb konstruované jako průměr tří sezónně očištěných ukazatelů (hodnocení ekonomické situace, hodnocení poptávky a očekávaná poptávka) se meziměsíčně mírně snížilo a v meziročním srovnání je nižší.